

พระพุทธศาสนาในเนปาล-อินเดีย: มีอยู่จริงหรือแอบอ้างโดยชาวฮินดูเพื่อเชิดชูตนเอง

โดย นางลักขณ์ สุขสวัสดิ์

เป็นเวลาเนิ่นนานที่ทั่วโลกเข้าใจว่า พุทธศาสนาอุบัติขึ้นในอินเดีย ทว่า จากการวิเคราะห์วรรณกรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตของชาวอินเดียกลับพบว่า ไม่ได้มีการกล่าวถึง ความมีอยู่ของพุทธศาสนาตำรา วรรณกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงที่พระพุทธศาสนากำลังรุ่งเรือง มีหน้าซำกลับแอบอ้างว่า พระพุทธเจ้าเป็นอวตารหนึ่งของของพระวิษณุ ทำให้เกิดความสงสัยในพระอุปัติภูมิที่แท้จริงแห่งพระบรมศาสดา

หนังสือชื่อ "พราหมณ์ พุทธ ฮินดู" โดย ศ.ดร. ลาด มณี โชชี และรวมบทความชื่อ "พระพุทธศาสนา ในชีวิตและความคิดค่านึงของชาวอินเดีย" โดย ศ.สัตถกัริ มุเซอร์จี M.A., Ph.d., แปลและเรียบเรียง โดย กรรณ กุศลาสัย สนพ.แม่คำผาง พิมพ์ครั้งที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 สรุปความได้ว่าเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อกู่ศัศศีร์ของพระพุทธศาสนาในอินเดีย ซึ่งดูจะไม่ได้อยู่ในฐานะอันควรเท่าไร เนื้อหาเน้นไปที่ข้อแตกต่าง หักล้าง หรือสนับสนุนกันระหว่างตำราพราหมณ์พระเวท กับพระไตรปิฎก โดยมุ่งไปที่การวิเคราะห์หลักฐานการเกิดก่อนหรือหลังในคัมภีร์ทั้งสองฝ่าย แต่ข้อความบางตอน กลับอ้างถึงความไม่ชอบมาพากลว่า พุทธศาสนากำเนิดที่เนปาล-อินเดียจริงหรือ? ดังจะยกมาดังนี้

...อย่างไรก็ตาม เมื่อได้หยิบยกเรื่องนี้ขึ้นศึกษาค้นคว้า และพิจารณากัน โดยกว้างขวางและลุ่มลึกอีก ก็ได้พบว่า มีหลักฐานและเหตุผลหลายประการที่แสดงให้เห็นว่า น่าจะต้องมีการทบทวน เปลี่ยนแปลง และแม้แต่แก้ไขทฤษฎีและข้อยุติที่ได้กระทำกันไป...

ดร.เฮัส ราชาภักษณ์ ประธานาธิบดีคนแรก และปรัชญาเมธีคนสำคัญของอินเดีย ได้เขียนไว้ในโอกาสฉลอง 2500 ปีแห่งพุทธศาสนาว่า "พุทธศาสนาเป็นกิ่งก้านที่แยกออกไปจากศาสนาที่เก่าแก่กว่าของฮินดู อาจกล่าวได้ว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่แยกออกไปจากศาสนาฮินดู"

Sir Mortimer Wheeler นักโบราณคดีอังกฤษ ผู้ขุดค้น โบราณวัตถุของอินเดีย ได้กล่าวว่า... "ไม่มีใครจะปฏิเสธได้ว่า ปฏิมากรรมชนิดทรงคุณค่าล้ำเลิศระหว่างช่วงเจ็ดศตวรรษ ตั้งแต่ปีที่ 250 ก่อนค.ศ. จนถึงปีที่ 450 แห่งค.ศ. ที่ขุดค้นพบได้ในอินเดียนั้นมิใช่เป็นปฏิมากรรมของพุทธศาสนา... แม้ในวิชาการด้าน โบราณคดี หลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาจะมีได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของคนอินเดียในชนบทเท่าไรนัก แต่เราจะให้ความสำคัญแก่ศาสนาพุทธว่าเป็นเพียงศาสนาที่ นอกรีต โดยแยกไปจากศาสนาพราหมณ์ซึ่งรุ่งเรืองอยู่ในสมัยนั้น ย่อมมิได้"

ในผืนปฐพีอินเดีย มีโบราณสถานเช่นถ้ำ อารามสงฆ์ โบสถ์ และวิหาร สลักหรือเจาะลึกเข้าไปในภูเขาอยู่ประมาณ 1,200 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นของพราหมณ์ 200 แห่ง ของ ไชน (Jainism) 100 แห่ง ที่เหลืออีก 900 แห่งนั้นเป็นของพุทธ

การที่พราหมณ์ผู้รจนาคัมภีร์ศาสนาได้ อุปโลคน์พระพุทธเจ้าให้เป็นอวตารปางหนึ่งของพระวิษณุ ก็ทำให้การผสานปรองดองที่เป็นธรรมแก่พระพุทธเจ้าไม่ ตรงกันข้าม การกระทำเช่นนี้ของพราหมณ์กลับสร้างความหายนะให้แก่พุทธศาสนา และทำให้พุทธศาสนาเสื่อมสลายไปจากแผ่นดินอินเดีย...

เป็นที่น่าเสียดาย ที่ในอินเดียปัจจุบันทั้งผู้ที่มีความรู้ และไม่มีความรู้ มักนิยมพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า พุทธศาสนาเป็นแขนงหนึ่งของศาสนาฮินดู พระพุทธเจ้าเป็นฮินดู และศาสนาฮินดูมีจิตใจกว้างขวางและยืดหยุ่นถึงกับอนุญาตให้มีการบูชากราบไหว้ศาสนาที่เป็น "มิชฌาทธิ" และต่อต้านคำสอนของคัมภีร์พระเวท เช่น พระพุทธเจ้า

...หรือในเมื่อชาวอินเดียเหล่านั้น ได้พบปะกับพุทธศาสนิกชนจากต่างประเทศ รวมทั้งพระภิกษุสามเณร และพระลาม่าจากทิเบต และมองโกลเลีย ชาวอินเดียดังกล่าวจะแสดงความประหลาดใจที่ปัจจุบันไม่มีพุทธศาสนาให้เห็นในอินเดีย และมักแสดงความคิดเห็นในทำนองเดียวกันว่า ที่พุทธศาสนาสูญสลายไปจากอินเดียนั้นเป็นเพราะ (1) ในยุคปลายๆ พุทธศาสนาเองได้เสื่อมถอยจากคำสอนเดิมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลายเป็นลัทธิตันตระ... (2) เนื่องจาก "สังกรจารย์" สันยาสิ หรือนักบวชฮินดูผู้ปราดเปรื่องได้กระทำการ "พิชิต" ขบวนการพุทธในอินเดียลงได้อย่างสิ้นเชิง นำเสียดายที่ในโอกาสฉลอง 2500 ปีแห่งการอุบัติขึ้นของพุทธศาสนา รัฐบาลอินเดียได้พิมพ์หนังสือชื่อ "2500 Years of Buddhism" มีความหนาไม่ถึง 500 หน้ากระดาษที่พิมพ์ แต่พยายามรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์และมรดกของพุทธศาสนา ซึ่งมีความเก่าแก่ถึง 25 ศตวรรษ มาเสนอไว้ในหนังสือเล่มนั้นอย่างขาดความสมบูรณ์ อนึ่ง ชาวอินเดียผู้มีการศึกษาแบบสมัยใหม่โดยทั่วไป ก็มักจะแสดงความเห็นและเชื่อกันว่า พุทธศาสนานั้นไม่มีอะไรเป็นพิเศษ นอกเสียจากจะเป็นศาสนาฮินดูที่ได้ปฏิรูปแล้วเท่านั้น... ทรรศนะซึ่งขาดความถูกต้อง และสรุปอย่างง่าย เช่นนี้ ได้เผยแพร่ในอินเดียมาเป็นเวลานาน และได้ฝังลึกเข้าไปในความเข้าใจและความทรงจำของชาวอินเดีย ซึ่งจะต้องใช้เวลาและความพยายามของผู้รู้และนักประวัติศาสตร์ เข้าแก้ไขกันอย่างจริงจังและสืบเนื่อง มิฉะนั้นแล้ว "พุทธศึกษา" ในอินเดียจะยังคงอยู่ในสภาพไขว้เขว และห่างจากความเป็นจริงดังได้พรรณามาแล้ว

...คำว่าฮินดู เกิดจาก สินธุ ซึ่งเป็นชื่อแม่น้ำทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย ชาวเปอร์เซีย (อิหร่านในปัจจุบัน) ออกเสียง "ส" เป็น "ฮ" สินธุจึงกลายเป็น ฮินดู... ซึ่งเป็นชื่อที่ชาวอาหรับ อิหร่าน อาฟกานิสถาน ตุรกี มองโกล ฯลฯ ใช้เรียกผู้คนและดินแดนที่อยู่บนฝั่งทิศตะวันออกของแม่น้ำสินธุ ซึ่งปัจจุบันได้แก่คนและประเทศอินเดีย...

ดร.อาร์ ซี มะหุมดาร์ (Dr. R.C. Majumdar) นักประวัติศาสตร์ชื่อดังของอินเดีย ได้วิเคราะห์เรื่องที่ฮินดูอุปโลคน์พระพุทธเจ้าให้ทรงเป็นอวตารปางหนึ่งของฮินดูไว้ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

"การที่ฮินดูอุปโลคน์พระพุทธเจ้าให้ทรงเป็นอวตารปางหนึ่งนั้น นับว่าเป็นกุศโลบายอันชาญฉลาดและกล้าลึก เพราะเท่ากับเป็นการทำลายฐานยืนของพระพุทธศาสนาในอินเดีย และในที่สุดนำไปสู่การเสื่อมสลายของศาสนาพุทธในแผ่นดินถิ่นกำเนิด"

ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 14-15 เรื่อยมา เราจะพบ หลักฐานการเป็นปฏิปักษ์ต่อกันระหว่างสองศาสนา
 ในคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาบาลี คัมภีร์พุทธฝ่ายมหายานที่เป็นภาษาสันสกฤต คัมภีร์อุปนิษิต คัมภีร์ปุราณะ และ
 ธรรมสูตรในคัมภีร์พราหมณะ และแม้แต่จากวัตุโบราณ ตลอดจนข้อเขียนของฝ่ายต่างประเทศที่เข้าไปใน
 อินเดียในยุคนั้น อันที่จริง ในยุคก่อนคัมภีร์ปุราณะนั้น ไม่มีการกล่าวขวัญถึง "พุทธ" เลย เช่นในยุคที่มีการรจนา
 มหาकाพย์มหากาธะ คือตั้งแต่ประมาณปีที่ 400 ก่อนคริสตกาล อันเป็นช่วงเวลาที่พุทธศาสนาบรรลุความ
 รุ่งเรืองที่สุดในอินเดีย ทั้งๆ ที่เนื้อหาสาระของมหาकाพย์มหากาธะ มีกลิ่นอายอิทธิพลหลักธรรมของพุทธ
 ศาสนาอย่างเห็นได้ชัด แต่ก็ไม่มีการกล่าวขวัญถึง "พุทธ" ในมหาคาพย์นั้น... ส่วนการนำคำสอนเรื่อง "ความ
 เป็นอมตะของอาตมัน" มาบรรจุไว้ในภควัทคีตา ก็เพื่อต่อต้านและลบล้างคำสอนของพุทธศาสนานั้นเอง แม้
 รามายณะ (รามเกียรติ์) ซึ่งเป็นมหาคาพย์นามอุโฆษอีกเรื่องหนึ่งของฮินดู ก็ไม่มีการระบุถึง "พุทธ" ไว้ ณ ที่ใดใน
 ท้องเรื่อง ด้วยเหตุนี้ อาจกล่าวได้ว่า ก่อนยุคคุปตะ คือย้อนหลังก่อน ค.ศ.400-500 ขึ้นไป ไม่มีข้อเขียนหรืองาน
 วรรณกรรมของฝ่ายพราหมณ์ชิ้นใดเลยที่ระบุถึงการมีอยู่ เป็นอยู่ของพุทธศาสนา...

...ในคัมภีร์พราหมณ์พระเวทซึ่งเกิดก่อนพุทธศาสนานั้น เราจะไม่พบคำสอนอันว่าด้วยกฎแห่งกรรม คำ
 สอนที่ว่าการบำเพ็ญศีลภาวนาอันจะนำไปสู่ความหลุดพ้นจากสังสารวัฏ หรือแนวคิดต่อต้านพิธีกรรมทาง
 ศาสนาเช่นการเช่นสรวงบูชาฯ... "อนึ่ง อุดมการณ์แห่งความหลุดพ้น ซึ่งได้แก่ โมกขธรรม หรือนิรวาณ เล่า ก็
 ไม่เป็นที่รู้จักหรือเข้าใจกันในแวดวงปราชญ์หรือนักคิดยุคคัมภีร์พระเวท ปราชญ์หรือนักคิดพราหมณ์ในยุคพระ
 เวท เข้าใจหรือเชื่อถือก็แต่ในเรื่องของสวรรค์ ซึ่งในจินตนาการของพราหมณ์ยุคพระเวทนั้น เพียงพร้อมด้วย
 ทรัพย์สิ้นศฤงคาร และความสุขาทางวัตถุทุกประการ อันเป็นยอดปรารถนาของปุถุชนทั่วไป และจะบรรลุได้ก็
 ด้วยการประกอบอัยกรรมเท่านั้น"

...ปราชญ์หรือปุโรหิตอาจารย์ยุคพระเวท ไม่มีความรู้ และไม่เข้าใจในเรื่องหลักศีลธรรมแบบพุทธศาสนา
 ตลอดจนเรื่องกฎแห่งกรรม เรื่องตายแล้วเกิดใหม่ เรื่องอริยสัจสี่ และมรรคแปด ตลอดจนเรื่องปฏิจัสมุปบาท
 อันเป็นคำสอนหลักของพุทธศาสนา

...ในคัมภีร์โอดเรยะ พราหมณะ มีโศลกอยู่บทหนึ่งซึ่งสะท้อนอุดมการณ์ของพราหมณ์ในเห็นอย่างแจ่ม
 แจ้ง: "จะหาประโยชน์อะไรได้จากสิ่งเหล่านี้คือ ผ้าเหลือง หนังกวาง หนวดเครา การบำเพ็ญตบะ โอ้พราหมณ์ จง
 มีบุตรเถิด เพราะบุตรเป็นสิ่งเดียวเท่านั้นในโลกที่มีค่าควรแก่การสดุดี"